

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Jelena Petković, Nadežda Budimović, Tamara Skrozza, Olivera Milošević, Filip Švarn, Jelka Jovanović, Rodoljub Šabić, Ana Martinoli, Sanja Pavlović i Zlatko Čobović, na sednici održanoj 29. 8. 2024. godine, jednoglasno donosi

## **ODLUKU**

Tekstom „NA POMOLU JE NOVI TROJANSKI PAKT Organizatori Mirdite i NATO opozicije dogovorili saradnju – OVO IM JE ZAJEDNIČKI GNUSNI CILJ“, objavljenim 28. juna 2024. godine, portal „Alo.rs“

**1. prekršio je tačke 1, 2 i 5 Odeljka I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara Srbije** o obavezi novinara da tačno, objektivno, potpuno i blagovremeno izvesti o događajima od interesa za javnost, poštujući pravo javnosti da sazna istinu i držeći se osnovnih standarda novinarske profesije, da prvi jasnu razliku između činjenica koje prenosi, komentara, pretpostavki i nagađanja, kao i odredbu po kojoj je sa novinarstvom nespojivo objavljivanje neosnovanih optužbi, kleveta i glasina,

**2. prekršio je tačke 1 i 7 Odeljka IV (Odgovornost novinara)**, po kojoj je novinar, pre svega, odgovoran svojim čitaocima, slušaocima i gledaocima i tu odgovornost ne sme da podredi interesima drugih, a posebno interesima izdavača, vlade i drugih državnih organa. Novinar se mora suprotstaviti svima koji krše ljudska prava ili se zalažu za bilo koju vrstu diskriminacije, govor mržnje i podsticanje nasilja, i ne sme da pristane da u bilo kojoj novinarskoj formi plasira bilo kakav oblik komercijalnog oglašavanja ili političke propagande,

**3. prekršio je i tačku 4 Odeljka V (Novinarska pažnja)**, po kojoj novinar mora biti svestan opasnosti od diskriminacije koju mogu da šire mediji i učiniće sve da izbegne diskriminaciju zasnovanu, između ostalog, na rasi, polu, starosti, seksualnom opredeljenju, jeziku, veri, političkom i drugom mišljenju, nacionalnom ili društvenom poreklu,

**4. prekršio je i tačku 8 odeljka VI (Odnos prema izvorima informisanja)**, po kojoj novinar ne sme među ljude unositi neopravdan strah.

Nalaže se portalu „Alo.rs“ da ovu odluku objavi u roku od pet dana od dana dostavljanja odluke.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu ([www.savetzastampu.rs](http://www.savetzastampu.rs)) i dostupna javnosti.

## OBRAZLOŽENJE

Inicijativa mladih za ljudska prava podnela je žalbu Savetu za štampu zbog teksta koji se odnosi na održavanje festivala „Mirdita, dobar dan“, od 27. do 29. juna, čiji je organizator. Podnete su žalbe na dva teksta na portalu „Alo.rs“, u vezi sa ovim festivalom, a u ovom tekstu se, između ostalog, tvrdi da su njegovi organizatori sa čelnicima Građanskih Inicijativa i udruženja „Ne damo Jadar“ održali zatvoreni sastanak, na kojem su dogovorili saradnju, pa će tako „organizatori ‘Mirdita, dobar dan’ biti zaduženi za internacionalizaciju pitanja zabrane ove manifestacije od strane MUP-a Srbije, sa ciljem da se vlasti naše zemlje predstave kao neprijateljski nastrojene prema ‘pomirenju Srba i Albanaca’“. Po njihovom mišljenju, ovakvim izveštavanjem prekršene su tačke 1, 2 i 5 poglavlja I, zatim tačka 1 poglavlja IV, kao i tačke 7 i 8 poglavlja VI.

U odgovoru na žalbu, odgovorni urednik Viktor Petrović naveo je da u konkretnom slučaju nije reč o činjeničnoj tvrdnji, već o mišljenju, te da mišljenje nije podobno analizirati kriterijumima istine, već kriterijumima vrednosti, tako da ne može biti govora o povredi profesionalnih etičkih pravila o istinitosti izveštavanja. Takođe, pogrešno je, po njemu, i stanovište žalioca da nema jasne slike između činjenica i komentara, odnosno nagađanja, jer je, naprotiv, distinkcija između izveštavanja o događaju i procena o posledicama događaja veoma je jasna. U tekstu nema ni neosnovanih optužbi, ni diskriminacije, a „podnosioci žalbe smatraju da je kršenje ljudskih prava sve što odstupa od njihovog političkog stava ili ono što nije u skladu s njihovim poslovnim i promotivnim projektima i podvizima“.

Po mišljenju članova Komisije za žalbe, za oba sporna teksta važi da je veoma teško oceniti da li su poštovani principi novinarstva, pošto je reč o tekstovima koji u suštini nisu novinarski i nemaju ni novinarsku formu, odnosno ne mogu da se podvedu ni pod jedan oblik novinarskog izražavanja. Nisu ni vesti, ni izveštaji, najviše liče na komentare, ali nisu ni to, niti su (što bi moralo) potpisani imenima autora.

Rečenica poput „u aktuelnom, veoma izazovnom trenutku, kada se naša država suočava sa mnogobrojnim pritiscima, prevashodno od strane režima Aljbina Kurtija i njegovih stranih mentora, ali i u kontekstu nedavno usvojene Rezolucije o navodnom genocidu u Srebrenici, strukture pro-NATO opozicije su odlučile da iskoriste navedenu situaciju i objedine napore na daljoj destabilizaciji Srbije i ispunjavanju ciljeva svojih inostranih pokrovitelja“, pre liči na partijsko saopštenje, nego na novinski tekst.

Komisija veruje da je legitimno postaviti pitanja ko su umetnici koji učestvuju na festivalu „Mirdita, dobar dan“, kako su izabrani, zašto se održava određenog datuma i slično, pa i komentarisati odluke organizatora, ali postoje profesionalni standardi u skladu sa kojima se to radi, a koji su u ovim slučajevima potpuno zanemareni. Ti standardi, između ostalog, podrazumevaju i da se ovakva pitanja postave organizatorima skupa, a ne da se brane unapred postavljene teze o tome da neke neladine organizacije rade na destabilizaciji Srbije.

Po mišljenju Komisije, tačka 1 poglavlja Istinitost izveštavanja prekršena je neobjektivnim izveštavanjem, a suprotno tvrdnjama urednika, nije napravljena razlika između činjenica i nagađanja, jer redakcija ne nudi nikakve dokaze koji bi potvrdili navodne informacije o dogovoru tri organizacije, odnosno optužbe za “podmukli naum uperen protiv vlastite države”. Takođe, prekršene su odredbe koje zabranju diskriminaciju, između ostalog, na osnovu političkog uverenja, kao i odredba koja medijama zabranjuje da u bilo kojoj formi objavljuju političku propagandu. Dodatno, ovakvim načinom izveštavanja među čitaoce se unose neosnovani strahovi da će doći do krvoprolića i rušenja države.

Beograd, 29. 8. 2024.

Predsedavajuća

Jelena Petković